

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการเห็นคุณค่าในตนเองและการแสดงความลำเอียงเพื่อตนเองภายในกลุ่มที่สมาชิกมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจต่างกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการแสดงความลำเอียงเพื่อตนเองในสถานการณ์การทำงานเป็นกลุ่ม เมื่อกลุ่มประสบผลสำเร็จและผลล้มเหลว

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานด้านที่ 1 ความแตกต่างของความลำเอียงเพื่อตนเอง มีดังนี้

- 1.1 กลุ่มที่ได้รับการเฉลยว่าประสบผลสำเร็จมีความลำเอียงเพื่อตนเองมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการเฉลยว่าประสบผลล้มเหลว
- 1.2 เมื่อได้รับการเฉลยว่าประสบผลสำเร็จ สมาชิกที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงมีความลำเอียงเพื่อตนเองมากกว่าสมาชิกที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ
- 1.3 เมื่อได้รับการเฉลยว่าประสบผลสำเร็จ สมาชิกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มสูงมีความลำเอียงเพื่อตนเองมากกว่าสมาชิกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มต่ำ
- 1.4 เมื่อได้รับการเฉลยว่าประสบผลล้มเหลว สมาชิกที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำมีความลำเอียงเพื่อตนเองมากกว่าสมาชิกที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง
- 1.5 เมื่อได้รับการเฉลยว่าประสบผลล้มเหลว สมาชิกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มต่ำมีความลำเอียงเพื่อตนเองมากกว่าสมาชิกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มสูง

สมมติฐานด้านที่ 2 กลุ่มที่ได้รับการเฉลยว่าประสบผลสำเร็จมีการแสดงออกแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการเฉลยว่าประสบผลล้มเหลว ดังนี้

- 2.1 ระบุว่าตนเองมีบทบาทต่อผลงานของกลุ่มมากกว่า
- 2.2 แสดงความเห็นด้วยกับมติกลุ่มมากกว่า
- 2.3 แสดงการยอมรับในความถูกต้องเฉลยมากกว่า
- 2.4 ประเมินว่างานมีความสำคัญมากกว่า

สมมติฐานด้านที่ 3 เมื่อได้รับการเฉลยประสบผลสำเร็จ สมาชิกที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงมีการแสดงออกแตกต่างจากสมาชิกที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ดังนี้

- 3.1 ระบุว่าตนมีบทบาทต่อผลงานของกลุ่มมากกว่า
- 3.2 แสดงความเห็นด้วยกับมติกลุ่มไม่แตกต่างกัน
- 3.3 แสดงการยอมรับในความถูกต้องของเจตย์ไม่แตกต่างกัน
- 3.4 ประเมินว่างานมีความสำคัญไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานด้านที่ 4 เมื่อได้รับการเจตย์ว่าประสบผลสำเร็จ สมาชิกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มสูงแสดงออกแตกต่างจากสมาชิกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มต่ำ ดังนี้

- 4.1 ระบุว่าตนมีบทบาทต่อผลงานของกลุ่มมากกว่า
- 4.2 แสดงความเห็นด้วยกับมติกลุ่มไม่แตกต่างกัน
- 4.3 แสดงการยอมรับในความถูกต้องของเจตย์ไม่แตกต่างกัน
- 4.4 ประเมินว่างานมีความสำคัญไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานด้านที่ 5 เมื่อได้รับการเจตย์ว่าประสบผลล้มเหลว สมาชิกที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงแสดงออกแตกต่างจากสมาชิกที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ดังนี้

- 5.1 ระบุว่าตนมีบทบาทต่อผลงานของกลุ่มมากกว่า
- 5.2 แสดงความเห็นด้วยกับมติกลุ่มมากกว่า
- 5.3 แสดงการยอมรับในความถูกต้องของเจตย์น้อยกว่า
- 5.4 ประเมินว่างานมีความสำคัญไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานด้านที่ 6 เมื่อได้รับการเจตย์ว่าประสบผลล้มเหลว สมาชิกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มสูงแสดงออกแตกต่างจากสมาชิกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มต่ำ ดังนี้

- 6.1 ระบุว่าตนมีบทบาทต่อผลงานของกลุ่มมากกว่า
- 6.2 แสดงความเห็นด้วยกับมติกลุ่มมากกว่า
- 6.3 แสดงการยอมรับในความถูกต้องของเจตย์น้อยกว่า
- 6.4 ประเมินว่างานมีความสำคัญไม่แตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษา

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม จำนวน 116 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

นักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏจันทรเกษมที่ลงทะเบียนเรียนวิชามนุษยสัมพันธ์ วิชาจิตวิทยาองค์กรและจิตวิทยาเบื้องต้น ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2541 จำนวน 320 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วย (โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก ก-ข)

1. มาตรการเห็นคุณค่าในตนเองของRosenberg (Rosenberg Self-Esteem หรือ New York State Self-Esteem Scale)

2. ชุดคำถามที่ใช้ในการตัดสินใจร่วมกันเป็นกลุ่ม เรื่อง"การมีชีวิตรอดในป่า"

3. แบบสอบถามวัดอันดับการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่ม

4. แบบสอบถามวัดความลำเอียงเพื่อตนเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดลองตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบและให้คะแนนมาตรการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยมีการกำหนดคะแนน ดังนี้

ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
คะแนน	4	3	2	1

2. คำนวณหาอันดับการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่ม ดังนี้

2.1 เปอร์เซนต์การแสดงออกโดยเฉลี่ยของสมาชิกแต่ละคนในแต่ละข้อ

= ผลรวมของเปอร์เซนต์ที่สมาชิกในกลุ่ม (ยกเว้นตนเอง)ระบุ / 3

2.2 คะแนนการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มของสมาชิกแต่ละคน

= ผลรวมของเปอร์เซนต์การแสดงออกโดยเฉลี่ยของสมาชิกแต่ละคนในแต่ละข้อ

2.3 อันดับการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่ม

นำคะแนนการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มของสมาชิกแต่ละคน ภายในกลุ่ม 4 คนมาเรียงลำดับจากสูงไปต่ำได้เป็นอันดับที่ 1 อันดับที่ 2 อันดับที่ 3 และอันดับที่ 4 โดยข้อมูลที่จะนำมาใช้ได้ต้องมีช่วงห่างของคะแนนการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มจาก อันดับที่ 1 ถึงอันดับที่ 2, อันดับที่ 2 ถึงอันดับที่ 3 และ อันดับที่ 3 ถึงอันดับที่ 4 แต่ละช่วงต้องมีคะแนนห่างกันอย่างน้อย 5 คะแนน

3. คำนวณผลการตอบแบบสอบถามวัดความลำเอียงเพื่อตนเอง ดังนี้

ข้อคำถาม	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อย	น้อยที่สุด
คะแนน	6	5	4	3	2	1	0

4. คำนวณค่าสถิติ t-test และ F-test เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และ ข้อที่ 2

5. คำนวณค่าสถิติ F-test การเปรียบเทียบพหุคูณด้วย LSD การทดสอบความแปรปรวนแบบสองทางและแบบสามทางเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ข้อที่ 3 ข้อที่ 4 ข้อที่ 5 และข้อที่ 6

ผลการวิจัย

1. กลุ่มที่ได้รับการเฉลยว่าประสบผลสำเร็จมีความลำเอียงเพื่อตนเอง, ระบุว่าตนมีบทบาทต่อผลงานของกลุ่ม, แสดงความเห็นด้วยกับมติกลุ่ม, แสดงการยอมรับในความถูกต้องของเฉลย และ ประเมินว่างานมีความสำคัญมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการเฉลยว่าประสบผลล้มเหลวอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$)

2. เมื่อได้รับการเฉลยว่าประสบผลสำเร็จสมาชิกที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงมีความลำเอียงเพื่อตนเอง, ระบุว่าตนมีบทบาทต่อผลงานของกลุ่มและแสดงการยอมรับในความถูกต้องของเฉลยมากกว่าสมาชิกที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) แสดงความเห็นด้วยกับมติกลุ่มและประเมินความสำคัญของงานไม่แตกต่างจากสมาชิกที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

3. เมื่อได้รับการเฉลยว่าประสบผลสำเร็จ สมาชิกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มสูงมีความลำเอียงเพื่อตนเอง, ระบุว่าตนมีบทบาทต่อผลงานของกลุ่มและแสดงการยอมรับในความถูกต้องของเฉลยมากกว่าสมาชิกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มต่ำอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) แสดงความเห็นด้วยกับมติกลุ่มและประเมินความสำคัญของงานไม่แตกต่างจากสมาชิกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มต่ำ

4. เมื่อได้รับการเฉลยว่าประสบผลล้มเหลว สมาชิกที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงมีความลำเอียงเพื่อตนเองและแสดงการยอมรับในความถูกต้องของเฉลยน้อยกว่าสมาชิกที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) ระบุบทบาทของตนต่อผลงานของกลุ่มและแสดงความเห็นด้วยกับมติกลุ่มมากกว่าสมาชิกที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) ประเมินความสำคัญของงานไม่แตกต่างจากสมาชิกที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

5. เมื่อได้รับการเฉลยว่าประสบผลล้มเหลว สมาชิกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มสูงมีความลำเอียงเพื่อตนเอง, ยอมรับในความถูกต้องของเฉลยและประเมินความสำคัญของงานน้อยกว่า

สมาชิกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างมีนัยสำคัญ($p < .05$) แสดงความเห็นด้วยกับมิติกลุ่มและระบุบทบาทของตนต่อผลงานของกลุ่มมากกว่าสมาชิกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีผลให้บุคคลแสดงความลำเอียงเพื่อตนเองแตกต่างกัน เช่น ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มที่มีความเหนียวแน่นสูงกับมีความเหนียวแน่นต่ำ ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศชายกับเพศหญิง หรือบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ที่รับผิดชอบต่องานต่างกัน
2. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ส่งผลให้บุคคลแสดงความลำเอียงเพื่อตนเองลดลงหรือเพิ่มมากขึ้น เช่น การเพิ่มหรือลดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย การมอบหมายบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนและเท่าเทียมกันให้แก่ผู้เข้าร่วมการวิจัยแต่ละคน การมีผู้ตรวจสอบการทำงาน ฯลฯ
3. ควรมีการเพิ่มเติมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เช่น กิจกรรมที่ให้ผู้ร่วมการวิจัยทำ หรือเพิ่มเติมแบบสอบถามวัดความลำเอียงเพื่อตนเองในองค์ประกอบอื่น ๆ เพื่อศึกษาว่าผลที่ได้จะมีความแตกต่างจากการวิจัยนี้หรือไม่
4. ควรมีการศึกษาถึงผลกระทบที่สมาชิกภายในกลุ่มได้รับจากการรับรู้ว่าการแสดงความลำเอียงเพื่อตนเองเกิดขึ้นในกลุ่ม โดยสามารถศึกษาทั้งในเรื่องความพึงพอใจในการร่วมงาน ประสิทธิภาพของงาน และความคงทนของกลุ่ม เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย